

בַּה ח מִי פִכ"ד מַהֲלִי
 מִכִּירָה הֲלִי ד סַמַּג
 עֲשֵׂין פֶּב טוֹש"ע ח"מ ס"י
 רַטוֹ סַעֲיָף ז וְאִין לוֹ:

רבינו גרשום

בדורא. כשהו אילן שהיה
נטוע מור' אמות ועד' ח' וזה
היה בכלל זמנך האילנות
לאחדו וזאת לקמיה דרב
היה וזאת וזה ליה ליה דרב
ליה בין אילן לאילן כמלא
בקרי (לח' דהיינו ר' אבות'
בין כבודו כמלא אבות'
חשובו שר' אילן אבל טפי
היה חשוב שר' אילן הנוטע
את כרמו נח' אמות) ר' אבות'
נ' אמות. כשניהן ח' אמות'
בדור בין שר' לשרה:
מורה. שר' חשב כר'
אבות' חשב שר' אמות'
ר' יוסף: דאמר מר' ר' אבות'
חשב שר' אמות' חשב שר'
כמלא כרמו כרס אילבא דר'
שמשקו כרמיהו כמבשחו ו
ר' ירמ' אומרין הנוטע
אבות' חשב שר' אמות'

[illegible]

הדיינו פחות מן השיעורין
הללו: עד מתי אמה הדינו
בפניה גדול משה שיצורין.
אם נטועין הכי הוי כרם
מכל פחות מ'ד' אמו' הויין
(מפחות) [רצופין] וקא
חשיב כרם ולא קנה קלא
פחות מיאן מ'ד' אמות
ויותר מ'ט"ז' והוא הדין
נמי לרשה אילן: בעי' ר'
ישיה. ששהלוק מודד
מ'ד' אמות ועד ט"ז אמות
מקום קבר הוא מודד
היינו סמוך לענפי הכרם
במתחיל לקנאם ולהתקצר

ק חמישי בבא בתרא פג.

גמלי לימא ועוד לעוצדא דרבי יהודה כרבי שמעון אחיז ור"ש איז ליה מד' ועד ח' ללא מסבאר ליה לאוקמה דלחאי כרבנן ורבנן קברי מד' ועד ט"ו כדאמר בסמוך דסבר ליה מדלרבי שמעון פלגא לרבנן נמי פלגא י"ז ומפרישי א"י איכא לכל איני כמלא דקס וכלוי דהיינו ח' אמות תן לו קרקע וצטפי הוו מפוזרים ורב יוסף שמייע ליה בדיאי מרבי יהודה למעוטי ויותר מח' אמות אחא שהן מפוזרין וולא למעוטי פחות מח' ויותר שהן רופין ולכל הפירושין כמלא בקר וכלוי דאזי נקטי אלף לשיעורא צעמלא וכלוי דאזי שיעור שיעור צעמלא צבאל דהא דדורא דרעווא צבאל הוה וצבאל שיעור בקר וכלוי לא הוי אלף וצטפי אמות כדאמר צלא יחפור (על) ק"ב) ואע"ג דלענין הרחקה משדה חציבירו (א) חלקנו צין צבל לארץ ישראל לענין רופא דשמעתין אין חילוק י"ד דעת דלחור בר נחמן אמר שמואל דפחות מח' הוו רופין ואילו לענין הרחקה צלא צעין אלף ד' אמות כדאמר צלא יחפור וקא' י"ש גמגוס אחאי נקט דהאי לשנא: **אפי'** הכי מעשה רב. ואם תאמר ממעשה אין להוכיח כלום דשמא ביותר מח' נמי היו מתירים ומעשה שיהי קר היה וי"ל דסבירא האו דעל פי כחמים עשו וכל מה שהיו יכולין להחיר לו החירו:

כמה יהו מרוחקים מ"ו אמה הרי זה קנה קרקע ב"ו. ומימה דבזי מכר בטי"ו לא חשיבי מפחירים וקנה קרקע^ה וגזי כללים חשיבי מפחירים דקמי לעיל כרס הגנוע על ט"ו אמה מותר להביא זרע לשם יוש לומר דבזי מכר מודדין אמות מנומנמות אבל אמות כללים הן אמות שוקיות^ו ואי אפשר שלא יהא יותר מט"ו לכך חשיבי מפחירים וישתא^ז הא דקאמר חשיב מד' ועד ח' וכן מח' ועד ט"ו הוי עד ועד בכלל:

הרכובה שבגפן כו'. לפ"ה
דמפרש לשון הרכבה
ש הארכובה ו עוד דלא איירי היא
אזי נפקא מינה דהך הרכבה לענין
ההרכבה כאלם הכורע על צרכיו כן
וזקן הרבה ומכסין אותו בצקרקע
ד לאין מודדין לענין כלאים אלא
קר מוכח שמודדין ממקום רוחב:^ט
רשות

העיקר הראשון שרצו יומר ולא מן
ים מרוחקין זה מזה ד' אמות והעלה
קרקע או דלמא כיון שנשרשו כל אחד
ד ולא נהירא דכיון דשייר לעצמו רוב
באמצעיותו וכשנשרש באמצעיותו חותכין
ד שמים ואחת יואלה וצב. והלכך נקט
ד ששרישו: מד' אמות ועד ח'. כרבי
קרקע: ואחד על המלר. מי היא
תוך שלו ואחד בתוך של חבירו מהו.
לללו ויש לו גם הקרקע עם האילן:
צ"ע

בדורא דרעוּתא ואתו לקמיה דרב יהודה וא"ל זיל הב ליה כמלא בקר וכליו ולא הוה ידענא כמלא בקר וכליו כמה ^(א) כיון דשמעת' להא דתנן ^(ב) לא יטע אדם אילן סמוך לשדה חבירו וא"כ הרחיק ממנה ד' אמות ותני עלה ד' אמות שאמרו כדי עבודת הכרם אמינא ש"מ כמלא בקר וכליו ד' אמות וכרב יוסף מי לא תנן ^(ג) מ"מ ור"ש אומרים הנוטע את כרמו שמונה אמות על שמונה מותר להביא זרע לשם אפי' הכי ^(ד) מעשה עדיף בשלמא לרב יוסף אליבא דר"ש שמעינן ליה מפוזרין ושמעינן ליה רצופין מפוזרין הא דאמרו רצופין דתנן ^(ה) כרם הנוטע על פחות מד"א אינו כרם דברי ר"ש וחכ"א כרם ורואין את האמצעיים כאילו אינן אלא לרב נחמן אליבא דרבנן מפוזרין שמעינן ליה רצופין מי שמעינן ליה סברא הוא מדלר"ש פלגא לרבנן נמי פלגא אמר רבא הלהכתא מארבע אמות ועד שש עשרה תניא כוותיה דרבא יבמה יהו מקורבין ארבע אמות וכמה יהו מרוחקין שש עשרה הרי זה קנה קרקע ואת האילנות שביניהן לפיכך יבש האילן או נקצץ יש לו קרקע פחות מכאן או יתר על כן או שלקחן בזה אחר זה הרי זה לא קנה לא את הקרקע ולא את האילנות שביניהן לפיכך יבש האילן או נקצץ אין לו קרקע בעי רבי ירמיה כשהוא מודד ממקום קצר הוא מודד או ממקום רחב הוא מודד א"ל רב גביהה מבי כתיל לרב אשי יתא שמע דתנן ^(ו) הרכובה שבגפן אינו מודד אלא מעיקר השני בעי רבי ירמיה מכר לו שלשה כדי אילן מהו אמר ליה רב גביהה מבי כתיל לרב אשי ית"ש דתנן ^(ז) המכריך ג' גפנים ועקריהן נראין ר"א ברבי צדוק אומר ואם יש ביניהן מד' אמות ועד שמונה מצטרפין ואם לאו אין מצטרפין בעי רב פפא מכר לו שנים בתוך שדהו ואחד על המצר מהו שנים בתוך שלו ואחד בתוך של חבירו מאי תיקו בעי

קטונים: לפיכך יבש האילן ומו: ממקום קר. מגובה וות: או ממקום רותב. סמוך לכל הגוע עד הענפים מקום לך ואילך ולא נהירא: ח"ט. גפן בחור מרביצין בגפן יי שיהו שמים כנגד שמים כדמתיא(י) בקנים ובגפנים מן הפקק ולמעלה אבל לא חדין לאלילות: ג' בדי אילן. אילן אחד מכר לו שיש לו שלש אילנות מי אולינין בחר גוף האילן דמיניה קא רבו ואין מוח לקרקע. ואית דמוקמי לה בג' אילנות ומכר לו בד בכל זמנו: סמבציר. כופף אמנעית הגפן בקרקע ומכסהו בקרקע. כסהוהכריכו נעשו ו' והוי כרס דכלל ו' איכא שמים ח' דמתי אילנות מוצרכות לא הוו אלא ח' ועיקריון שמים שמי גפנים ינקי מפורש אחד והוא הדיון לשלש בדי אילן. אילן ולא קנה קרקע או דלמא קנה: ואס"ל דקנה שמי לו עדיין אילן אחד שקנה בשדה חצירו הסמוך לאלילות

מקום שהאליל נבן יותר ויש לו יותר מקרקע: הרכובה שבנפג. כגון שמרכיבין כבישואו חרוד הכרם שותם כנגד שותם ואחד יצאו וכן הנוטיל על ארבע אמות א"י ופסקתה מ' האליל דר' אילנות נהם מצטרפין וכן הקרקע ואר' ולמלא אמות א"י שותם ספר שבארין מ' אילנות מ' אילנות בה דגראין ואר' חרוד: ת"ש ח"א ורואין אצלמה סופקין אותה כמות הראשון ואר' רש"א למעלה נוקפין. וכן מ' שטלה מן הארץ ריחם חמ' אמות ועד ח' דלאו רצופין צניהן בתוך ד' מצטרפין וכן וקטן ו' גפנים הידיו כרם. מ' כננו ב' ואחד וצ"ל דר' דר' גפנים ידיו ארבע אמות פ"ב מרכם. כ"ז וכן פסק כרם ב' דקליס כרם שורו ורואין אר' מה דלאו אילנות נהם. א"ז אמצע רכב מצטרפין אילנות דברור שלו וזה אמת ואר' וכן

בדורא דרעוּסאַ. צייר של רועיס. שמכר אחד לחצירו שלשה איילנות וזל היה ח' אמות ציינין ואמר ליה רבי יהודה למוכר זיל הב ליה ללווקה הקרקע ושע"ג דלין צייניה אלף כמלא בקר וכליו; כיון דשמעתא להא דתנן. כלומר כיון דשמעתא לצרייתא הנשנית על הא דתמן בלא יחפור לא יטע אדם איין בצקה שדה סמוך לשדה חצירו כדי שלא תלק מחרישו לתרוש איילן זה בתוך שדה חצירו; וכדי יוסף מי לא נמצא במשיה. ואמאי אמר ליה אביי גלא תפלוג עליה דרב נחמן דתנן כ': ה"ג לה במסכת כלאים רבי מאיר ורבי שמעון אומרים אף הטוטע כרמו ועל ח' אמות מוסר. וסיפא דהך דדרבי יהודה היא: אפי' הכי מעשה. וללמודן דהולקך אמר ליה אביי לא תפלוג עליה דרב נחמן דלמשה השגיג בחשבתי מסעייה והרהר מחנה

מוסף רש"י

לרצו יוסף. לחמור מד' ועד ח' וסביר
 ליה כר"ס שמעין לחייר ר"ס
 ממחרתוהו שיעור כרז יוסף: **מפוזין.**
 ד' אמות דהיני לכל ה' הומר: **רזופין.**
 ד' אמות לכל ה' הפחות: **אינו כרס.**
 חלאל יער ומותר בכלאים: **רואין אס**
ההואמנעים דו'. לכל העומד ליעקר
 כעקור דמי וחומרם היא גבי כלאים:
 כסבירא ליה ט"ו **נחמן.** דסבירא
 ברבנן בשלמא מפוזין ט"ו שמעין
 אליה ממשה לללמן: ומשי **מבין**
הוא. דה' הוו רזופין מדלר"ס ה
 שיעורא דרזופין פלגא דמפוזין לרצנן
 ממני פלגא דט"ו הו רזופין: **אמר רבא**
לעוד ט"ו אמות. כעבודא לללמן. וכולה
 ברבנן קפיקו כסבירא ה' צנאי
 דפליגי פליגי וצמאי דלא פליגי לא
 פליגי פליגי בה' אמות מפוזין דר"ס
 אלא ר' אבא דרזופין ד' אמות מודו
 ליה ולא לחמור מדלר"ס שמעין פלגא
 לא לללמן נמי פלגא: **כמה יח מקורצין**
 ור' אבא צינאי דרזא דהני למחצא

מוסף תוספות

עשרה לזית סאה צשי"ה המוכר אל
הזית (ועל דף עב.) פליגא אלך
שגא מוכר ממקדש
לדברי מתוספתא דצבא צברא
דקמי' צברוי'הו ממטע' לזית
סאה' שם עשרה אמות. כלומר עד
לזית' אמות ולא ט"ז ככלל: ואם האילן
נמצא אין לו קרקע. ליטע אחר
הוא מודד הט"ז אמות והד'
לקרקע הוא עב. ואית דפתי' מקום ק'
הנפוח העופות שצריכין
הזית' הוא מודד: הרכוב שם
מודד. ד' אמות צינתיים
יואלה וזב: עיקר השני פקק
השלישי שקר הרבה אל' מן הזית' ו'
הקרקע שיתון ונרתי' צעת מביה
קנה קרקע ואע"י דמיצרי'
אין ואין שיי' גם הקרקע
עיקר הראשון ונעשו שני גפנים: ג' א'
יכול למד' ה' גפנים צפחות

המחזר ור"ש נעילי: **מנטרפון** וחצי' 98
ההפלה ולא מנטרפון דלא דמי לשדה
בגון שיש לו שני חילנות בקצה שדה
הקרקע. או דלמא ממקום רחב מודד היינו סמוך לע' **מנטרפון** חתך חורן בקמדה ומרכיב שכן חצו ורעו
מכר לו 'ב' ארין, ב' חילנות מוה שיטפון
מכר לו 'ג' ארין, ב' שצלו מגוע אחד וביניהן שיטפון
משלמא באמצע ונטועין אותה כפרסה באותה חפירה
'ח' ארין' ב' צדוק אומר רחב א' ב' כינהל של
כדיהם מנטרפון ויש לו קרקע. ואם לאו אין מנטרפון
למיומא ומכריב' ב' פגיס דלא מציטל שיעור כתר.
היהודי חל על המיטע רחב א' מנטרפון חל קנה

(א) לעיל כו. [ודף יח].
(ב) כלאים פ"ד מ"ט, ג. [שבת
נא. וש"נ, ד] לעיל לו: לקמן
קב: עירובין ג: כלאים פ"ה
י"ב, ה. כלאים פ"ו מ"א,
ז. שם מ"ב, ו. ג"א הפחות,
ז. ג"א היותר, ט. [לעיל פ. יח].
(ז) 'וע' תוס' לעיל כו. ד"ה
אבל בבבלי,

הגהות הב"ח

הוי (א) גמ' בקר וכליו כמה הוי
שם מי לא תמן (ב) שם מי לא תמן
ור"ש לומר (ג) שם מי לא תמן
הטועם וכו' על שמוה
רשב"ם (ד) שם מי לא תמן
ועד ט"ז וכו' כצ"ל
היה נמא: (ה) שם מי לא תמן
רזב"ם (ו) שם מי לא תמן
תוס' ד"ה וכו' משה
אין חילוק ביניהן מדע: